

ДОКЛАД

за

дейността на дружеството през отчетната 2023 г.

УВАЖАЕМИ АКЦИОНЕРИ,

Ние, членовете на Управителния съвет на СПЕКТЪР АД, водени от стремежа да управляваме дружеството в интерес на акционерите, както и на основание изискванията на разпоредбите на чл. 39 от Закона за счетоводството изготвихме настоящият доклад за дейността /Доклада/. Докладът представя коментар и анализ на финансовият отчет и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на дружеството. Докладът отразява достоверно състоянието и перспективите за развитие на СПЕКТЪР АД.

Информация относно настъпилите през 2023 г. обстоятелства, които ръководството на дружеството счита, че биха могли да бъдат от значение за клиенти, доставчици, инвеститори и контрагенти е достъпна в регистъра към Агенция по вписванията (АВ).

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

“СПЕКТЪР” АД е акционерно дружество, регистрирано по Търговския закон в Агенция по вписванията под ЕИК № 831431323, по фирмено дело №5909/1990г. по описа на Софийски градски съд. Седалището и адресът на управление на дружеството са: гр. София 1142, област София (столица), община Столична, район Средец, ул. “Карнеги” № 11А.

Дружеството има предмет на дейност: производство на всички видове издания, фотографска продукция, значки и сувенири, компютърни продукти, реклами, полиграфически изработки, търговия на дребно, транспортни услуги, спедиционни и куриерски услуги, ремонт и поддържане на автомобилна и полиграфическа техника, книги, книгоразпространяване и външнотърговска дейност, организиране на спортни развлечения, включително и водни спортове.

Към 31.12.2023 г. дружеството е със седалище, адрес на управление, телефон, телефакс, e-mail, website, както следва:

Адрес гр. София - 1142, ул. Карнеги № 11А, ЕИК 831431323

Адрес за кореспонденция - гр. София – 1582, ж. к. Дружба 2, ул. „Хайделберг“ № 7

Телефон № 02/8078114

E-mail: spektarprinting@gmail.com

web site: www.spektar.bg

Към 31.12.2023 г. регистрираният капитал на СПЕКТЪР АД е в размер на 2 296 233 лв., разпределен в 2 296 233 броя обикновени поименни акции с номинал 1 лев всяка.

Информация относно системата на управление на дружеството

Състав на Надзорния съвет към 01.01.2023 г.:

1. Габриел Тодоров Тодоров - Председател
2. Николай Радев Недялков - член
3. Камен Симеонов Алексиев - член

Състав на Надзорния съвет към 31.12.2023 г.:

1. Габриел Тодоров Тодоров - Председател
2. Николай Радев Недялков - член
3. Камен Симеонов Алексиев - член

Състав на Управителния съвет към 01.01.2023 г.:

1. Стефан Монеv Монеv – изпълнителен член;
2. Добромир Любчов Петров - член;
3. Цветан Начков Радев- член.

Състав на Управителния съвет към 31.12.2023 г.:

1. Стефан Монеv Монеv – изпълнителен директор;
2. Добромир Любчов Петров - член;
3. Цветан Начков Радев - член.

През 2023 г. управителният съвет на дружеството е преизбран с мандат до 29.09.2028 г.

Придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции и облигации на дружеството

През 2023г членовете на съветите не са извършвали сделки с акции на дружеството. Членовете на съветите не притежават пряко акции на дружеството.

Участие на членовете на съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети

Камен Алексиев - управител на „Софийски имоти“, „Имоти инфо“ ЕООД, „Булинфо“ ЕООД, „Май Грегор“ ООД, член на съвета на директорите на „Амфора капитал“ АД- в ликвидация, изпълнителен директор на "Булинфо- инвест" АД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД.

Николай Недялков - управител на „Софийски имоти“ ООД, „Резон“ ООД, „Булинфо“ ЕООД, „Център за преводи РЕЗОН“ ЕООД, "Май Грегор" ООД, член на съвета на директорите на "Булинфо- инвест" АД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД.

Габриел Тодоров Тодоров - управител на „Софийски имоти“ ООД, „Булинфо“ ЕООД, „Май Грегор" ООД, член на съвета на директорите на "Булинфо-инвест" АД. Участва като съдружник с повече от 25% в капитала на „Софийски имоти“ ООД.

Договори по чл. 240б ТЗ, сключени през годината

През годината няма сключени договори по чл. 240б ТЗ.

Информация относно извършени промени в Устава на дружеството през отчетната година

През 2023г. няма промяна в Устава на дружеството.

II. ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА СПЕКТЪР АД

Основна дейност

Предметът на дейност на дружеството е: производство на всички видове издания, фотографска продукция, значки и сувенири, компютърни продукти, реклами, полиграфически изработки, търговия на дребно, транспортни услуги, спедиционни и куриерски услуги, ремонт и поддържане на автомобилна и полиграфическа техника, книги, книгоразпространяване и външнотърговска дейност, организиране на спортни развлечения, включително и водни спортове.

СПЕКТЪР АД се е фокусирал в офсетовия печат – листов и ролен. И през 2023 г. СПЕКТЪР АД продължи да осъществява своята дейност изработване на разнообразна полиграфическа продукция. СПЕКТЪР АД е един от основните производители на печатни рекламни материали в страната, който реализира пълния затворен цикъл от услуги за производството на списания и корпоративна периодика, листовки и дигляни, брошури и каталози, печатни офис материали, плакати, календари, стикети и опаковки, промоционални материали.

В контекста на усложнената финансово-икономическа ситуация и стагнирания пазар СПЕКТЪР АД продължи да се стреми да диверсифицира продуктовата си гама, за да избегне зависимост от конкретен сектор или конкретно продуктово направление. През 2023 г. дружеството в продължи да увеличава портфолиото си с продукти в различни направления.

Предимство за СПЕКТЪР АД продължава да бъде новото и модерно технологично оборудване, което дава възможност на дружеството да реализира продукция с много високо качество. На практика, в това отношение кръгът от конкуренти на СПЕКТЪР АД на територията на страната, които разполагат с техническа и технологична възможност да произвеждат печатни продукти с такова качество, е ограничен.

Машинен парк

Печатната база на дружеството разполага със съвременно оборудване, включващо машини от водещите производители като Man Roland, Muller Martini, Heidelberg, Colbus и т.н., както и необходимото оборудване за довършителна и книговезка работа, с което значително се разширява гамата от предлагани услуги.

Дълготрайните материални активи на дружеството са представени в следващата таблица.

Дълготрайни материални активи, хил. лв.	2023	2022
1. Машини, производствено оборудване и апаратура	2225	2196
2. Съоръжения и други	197	90
Общо ДМА:	2422	2286

През 2023 година са въведени в експлоатация компютри и периферия, довършителни машини и транспортни средства за общо 334 хил.лв.

Основни суровини

Суровините и материалите от съществено значение за основната сфера на дейност на СПЕКТЪР АД. През 2023г година се открояваше тенденция към покачване и задържане в цените на основните суровини.

Хартия

Основното, което определя цените на този вид материал, са обемите, които се закупуват. От съществено значение са и транспортните разходи за доставка.

През 2023 г. продължи започналия през предходната година плавен спад на доставните цени на почти всички видове печатарски хартии. В края на годината започна обръщане на тренда и плавно увеличение при всички видове хартии и картони.

Ръстът в цените на хартията се дължи на увеличение на доставните цени от заводите производители във връзка със значително увеличение на разходите за суровини (в частност дървесина), разходите за енергия също нарастват, както и много по-високи транспортни разходи. Текущи движения на валутния курс допълнително влошават ситуацията с покачване на стойността на щатския долар спрямо еврото се отрази конкретно върху цените на пулпа.

Спектър притежава два международни стандарта - FSC и PEFC - за сертификация на процедурата за осигуряване на съответствието на суровините, с цел насърчаване внедряването на екологично отговорни, обществено полезни и икономически стабилни начини за управление на горите по света.

Масило

Друг основен консуматив за производството на дружеството е масилото. За периода цената на използваните масла остана без съществена промяна, но на високи нива.

Ламинати и фолиа

Вследствие на нарасналото търсене и спада в предлагането през последните месеци цените на суровините, с които се произвеждат ламинатите и фолиата (най-вече PP, PET, EVA), достигнаха рекордни за последните десетилетия нива. Ситуацията на международните пазари на полимери ескалира неконтролируемо, поради следните фактори:

- увеличеното търсене в сектори с висока добавена стойност като здравеопазването и медицината, ВЕИ, както и на гъвкави опаковки;
- възстановеното потребление в Далечния Изток;
- непредвидимите и многократно увеличени презокеански навла и други терминални и транспортни разходи;
- намаленото производство.

Всички тези фактори доведоха до непреодолим недостиг, който има тенденция да продължи и в средносрочния период.

Цените на ламинатите и фолиата за периода останаха без промяна, на най-високите си нива.

Щатският долар поскъпна спрямо еврото с около 4 % през 12-те месеца на 2023г., но като цяло курсът на валутната двойка беше в тесен рейндж, без съществени флуктоации през изминалата година.

Цените на петрола (Брент) се понижиха значително през 2023 г., в сравнение с 2022г., като средно те достигаха малко над 80 долара за барел – въпреки избухването на войната в Газа. Брент достигна най-високата си стойност за 2023 г. в края на септември – 98 долара за барел – еднократно. Притесненията относно икономиката, растежа на търсенето на петрол и по-високото от очакваното предлагане от производители извън ОПЕК са основните фактори за понижението в цените на петрола миналата година.

Пазари и продажби

Към 31.12.2023 г. СПЕКТЪР АД регистрира нетни приходи от продажби в размер на 11 926 хил.лв., което представлява ръст от 8,49 % спрямо нетните приходи от продажби за 2022 г.

Приходи, хил. лв.	2023	2022	изменение
1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	11 926	10 993	8,49%
а) продукция	10 895	10 161	7,22%

б) стоки	135	16	743,75%
в) услуги	896	816	9,80%
2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	0	180	
3. Други приходи, в т.ч.:	440	537	-18,06%
а) приходи от финансираня	12	307	-96,09%
Общо приходи от оперативна дейност (1 + 2 + 3)	12 366	11 710	5,60%

Съотношението на приходите от продажби по пазари – външен и вътрешен - на СПЕКТЪР АД през 2023 г е 65:35 съответно външен:вътрешен.

III. РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Финансовият резултат на СПЕКТЪР АД след данъчно облагане към 31.12.2023 г. е печалба в размер на 472 хил. лв. и е с 38% ръст спрямо предходната година.

	Към 31.12.2023	Към 31.12.2022	хил. лв
Финансов резултат	472	342	

Разходи за основна дейност по категории дейности

Разходи, хил. лв:	2023	2022	изменение
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:	7 610	7 923	-3,95%
а) суровини и материали	5 439	5 987	-9,15%
б) външни услуги	2 171	1 936	12,14%
2. Разходи за персонала, в т.ч.:	3 740	3 096	20,80%
а) разходи за възнаграждения	3 238	2 645	22,42%
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:	502	451	11,31%
3. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	245	238	2,94%
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:			
аа) разходи за амортизация	198	206	-3,88%
бб) разходи за обезценка			
б) разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	47	32	46,88%
4. Други разходи, в т.ч.:	153	35	337,14%
а) балансова стойност на продадените активи	139	16	768,75%
б) провизии			
Общо разходи за оперативна дейност (1+2+3+4)	11 812	11 292	4,61%

Разходите по икономически елементи на СПЕКТЪР АД към 31.12.2023 г. са в размер на 11 812 хил.лв. и се повишават с 4,61 % в сравнение с 2022 г. Най-голям дял в разходите по икономически елементи заемат разходите за материали в размер на 5 439 хил.лв., които отчитат

понижение от 9,15 % в сравнение с тези от 2022 г. Разходите за външни услуги за 2023 г. са на стойност 2 171 хил.лв. и също се повишават с 12,14 % спрямо стойността им от 2022 г.

Най-голям ръст регистрират разходите за персонала, съответно 20,80 % за периода, като достигат до 3 740 хил.лева.

ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

показатели за финансов анализ	2023	2022
коэффициент за обща ликвидност	1,7492	1,8207
коэффициент за текуща ликвидност	1,4165	1,3947
коэффициент за бърза ликвидност	0,7492	0,8207
коэффициент за абсолютна ликвидност	0,6478	0,4906
коэффициент за финансова автономност	1,8166	1,9246
коэффициент на задлъжнялост	0,5505	0,5196
дълг/активи	0,3550	0,3419
рентабилност на собствения капитал	0,1121	0,0832
рентабилност на активите	0,0723	0,0547
рентабилност на приходите от продажби	0,0396	0,0311
рентабилност на привлечения капитал	0,2037	0,1601
коэффициент на капитализация на активите	0,0723	0,0547
коэффициент на ефективност на разходите	1,0451	1,0344
коэффициент на ефективност на приходите	0,9568	0,9667
оборот на запасите, дни	22	27,94
оборот на вземанията, дни	26	31,18
нетен оборотен капитал	1 736	1 753

При показателите за ликвидност тенденцията във времето дава най-ценната информация. Предполага се, че задълженията на дружеството се погасяват чрез парични средства, а не от стоково-материалните запаси или оборудването. Т.е. тези коефициенти описват способността на дружеството да погасява дълговете си в срок. Като цяло всички коефициенти за ликвидност за 2023 г. на нивата на предходната година и остават в норма.

Коефициент на обща ликвидност

Показателят на обща ликвидност представя съотношението между текущите активи и текущите пасиви (задължения). Оптималните стойности на този коефициент са над 1-1,5.

показатели за финансов анализ	2023	2022
коэффициент за обща ликвидност	1,7492	1,8207

През 2023 г. стойността на коефициента на обща ликвидност от 1,75 регистрира понижение спрямо стойността му от 1,82, отчетена през 2022 г. Посоченото изменение в

стойността на коефициента за обща ликвидност се дължи на повишението на текущите активи на дружеството спрямо текущите пасиви.

Коефициент на текуща ликвидност

Коефициентът на текуща ликвидност представя съотношението между (текущите активи – текущите пасиви) и текущите пасиви на дружеството.

показатели за финансов анализ	2023	2022
коефициент за текуща ликвидност	1,4165	1,3947

За 2023 г. стойността на коефициента за текуща ликвидност се повишава спрямо предходния период.

Коефициент на бърза ликвидност

Коефициентът на бърза ликвидност представя съотношението на текущите активи минус материалните запаси към текущите пасиви. Неговият традиционен размер, определящ стабилност на компанията е около 0.5.

показатели за финансов анализ	2023	2022
коефициент за бърза ликвидност	0,7492	0,8207

За 2023г. стойността на коефициента на бърза ликвидност е 0,75 и се понижава в сравнение със стойността отчетена през 2022 г.

Коефициент на абсолютна ликвидност

Коефициентът на абсолютна ликвидност се изчислява като съотношение на най-ликвидните текущи активи и текущите задължения и изразява способността на дружеството да посреща краткосрочните си задължения с наличните си парични средства.

показатели за финансов анализ	2023	2022
коефициент за абсолютна ликвидност	0,6478	0,4906

През 2023 г. в сравнение с 2022 г., стойността на коефициента за абсолютна ликвидност се повишава.

Капиталови ресурси

	<i>хил. лв</i>	
A. Собствен капитал, хил. лв.	2023	2022
I. Записан капитал	2296	2296
II. Резерви		
1. Законови резерви	230	337
2. Други резерви	1 211	1 211
Общо за група II:	1 441	1 548
III. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:		
- неразпределена печалба		165
- непокрита загуба		-240
Общо за група III:		-75
IV. Текуща печалба (загуба)	472	342
Общо за раздел A:	4 209	4 111

Чрез показателите за финансова автономност и финансова задлъжнялост се отчита съотношението между собствени и привлечени средства в капиталовата структура на дружеството. Високото равнище на коефициента за финансова автономност, респективно ниското равнище на коефициента за финансова задлъжнялост са гаранция, както за инвеститорите /кредиторите/, така и за самите собственици относно възможността на дружеството да заплаща регулярно своите дългосрочни задължения.

Ефектът от използването на привлечени средства (дълг) от страна на дружеството с оглед увеличаване на крайния нетен доход от общо въввлечените в дейността средства (собствен капитал и привлечени средства) се нарича финансов ливъридж. Ползата от използването на финансовия ливъридж се явява тогава, когато дружеството печели от влягането на привлечените средства повече, отколкото са разходите (лихвите) по тяхното привличане. Когато дадено дружество или група от дружества постига по-висока доходност от използването на привлечени средства в капиталовата си структура, отколкото са разходите по тях, ливъриджът е оправдан и би следвало да се разглежда в положителен аспект (с уговорката нивото на ливъридж да не дава драстично негативно отражение на други финансови показатели на компанията).

Коефициент за финансова автономност

Коефициентът за финансова автономност показва какъв процент от общата сума на пасивите е собствения капитал на дружеството. В случаите, когато коефициентът на финансова автономност е под единица, е налице на превишение на задълженията спрямо собствения капитал, т.е. съществуващите задължения не са достатъчно обезпечени с имуществото на предприятието и обратно, когато този коефициент е над единица, показва степента на финансова независимост от ползването на чужди средства.

показатели за финансов анализ	2023	2022
коефициент за финансова автономност	1,8166	1,9246

През 2023 г. в сравнение с 2022 г. стойността на коефициента на финансова автономност се понижава, но остава близо до 2, което означава че дружеството е добре обезпечено капиталово със собствени средства.

Коефициент на задлъжнялост

Коефициентът на задлъжнялост е реципрочен на предходния коефициент. Коефициентът на задлъжнялост изразява степента на зависимост на предприятието от своите кредитори за уреждане на задълженията си. Този показател обикновено е под единица и показва колко задължения са отчетени на един лев собствен капитал.

показатели за финансов анализ	2023	2022
коефициент на задлъжнялост	0,5505	0,5196

Аналогично на предходния коефициент през 2023 г. в сравнение с 2022 г., стойността на коефициента на задлъжнялост леко се повишава.

Дълг/Активи

Съотношението дълг към обща сума на активите показва какъв процент от активите на групата се финансира чрез дълг.

показатели за финансов анализ	2023	2022
дълг/активи	0,3550	0,3419

За 2023 г. стойността на коефициента Дълг/Активи леко се повишава спрямо нивото му от предходната година.

Рентабилност на Собствения капитал (ROE)

Коефициентът за Рентабилност на собствения капитал се изчислява като числото за печалбата след облагането с данък от отчета за приходите и разходите се изразява като процент от собствения капитал. Това съотношение измерва абсолютната възвращаемост за акционерите по отношение на техните инвестиции.

Коефициентите за рентабилност през 2023 година са положителни величини, предвид постигнатият за периода финансов резултат. Те са представени по-долу.

показатели за финансов анализ	2023	2022
рентабилност на собствения капитал	0,1121	0,0832

През 2023 г. стойността на коефициента Рентабилност на Собствения капитал е 0,1121.

Рентабилност на активите (ROA)

показатели за финансов анализ	2023	2022
рентабилност на активите	0,0723	0,0547

Показателят за Рентабилност на активите показва ефективността на използване на активите и леко се повишава за периода.

Рентабилност на приходите от продажби

показатели за финансов анализ	2023	2022
рентабилност на приходите от продажби	0,0396	0,0311

Показателят за Рентабилност на приходите от продажби показва ефективността на използване на приходите от продажби.

Рентабилност на привлечения капитал

показатели за финансов анализ	2023	2022
рентабилност на привлечения капитал	0,2037	0,1601

Рентабилността на привлечения капитал също леко се повишава.

Коефициент на ефективност на разходите

показатели за финансов анализ	2023	2022
коефициент на ефективност на разходите	1,0451	1,0344

Коефициент на ефективност на разходите представлява съотношение на приходите и разходите и показва колко приходи от дейността получава предприятието от използването на единица разходи за същата дейност. Стойността на показателя за 2023 се повишава спрямо нивото си от предходната година. Благоприятно за дружеството е коефициентът за ефективност на разходите да расте.

Коефициент на ефективност на приходите

показатели за финансов анализ	2023	2022
коефициент на ефективност на приходите	0,9568	0,9667

Коефициент на ефективност на приходите е реципрочен на предходния коефициент. Той показва колко разходи са направени на единица приход. Добра тенденция е коефициентът на ефективност да намалява.

Оборот на запасите

показатели за финансов анализ	2023	2022
оборот на запасите, дни	22	28

Показателят оборот на запасите се измерва в дни и представлява отношение на материалните запаси*360 и нетните приходи от продажби. За периода показателят се променя чувствително в положителна посока.

Оборот на вземанията

показатели за финансов анализ	2023	2022
оборот на вземанията, дни	26	31

Оборотът на вземанията е отношение на вземания от клиенти и доставчици*360 и нетните приходи от продажби и намалява спрямо този от предходната 2022 г.

Нетен оборотен капитал

показатели за финансов анализ	2023	2022
нетен оборотен капитал	1 736	1 753

Нетният оборотен капитал е разликата между краткотрайни активи и краткосрочните задължения. Стойността му незначително се намалява за периода.

IV. ОСНОВНИ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА СПЕКТЪР АД **СИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ**

Общ макроекономически риск

Показателят „бизнес климат“ (източник: <http://www.nsi.bg>) е средна геометрична на балансите на оценките на мениджъри в българската индустрия за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

Показателят бизнес климат в промишлеността за 2023 г. е представен по-долу. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ приключва годината на ниво от 20.7%. Промислените предприемачи оценяват производствена активност като благоприятна, докато очакванията им за дейността през следващите месеци е за влошаване. Несигурната икономическа среда и недостигът на работна сила продължават да бъдат най-сериозните пречки за развитието на бизнеса. Относно продажните цени в промишлеността прогнозите на мениджърите са за известно увеличение.

Бизнес климат в промишлеността

Систематичен кредитен риск

Систематичният кредитен риск е вероятността от влошаване на международните кредитни рейтинги на Република България. По-ниски кредитни рейтинги на страната биха довели до влошаване на условията за бъдещо финансиране на компаниите, базирани в тази страна, отразяващо се както в по-високи лихвени равнища, така и в къса срочност и по-тежки условия по финансирането.

В сравнение с останалите страни в региона, кредитните агенции дават положителни оценки на страната ни благодарение на стабилната фискална политика, структурните реформи и усилията положени от правителствата.

Кредитният рейтинг е оценка за качеството и сигурността на облигационния дълг на даден емитент, формирана въз основа на анализ на финансовото му състояние. Рейтинговите услуги се извършват от специализирани рейтингови агенции и представляват оценка за кредитоспособността и възможността за обслужване на ползваните от даден кредитополучател заемни средства при настъпване на техния падеж. Историческата справка за развитието на кредитния рейтинг на българския вътрешен и външен дълг се актуализира редовно, при обявяване на промяна от страна на кредитните агенции. Министерството на финансите предоставя информация за кредитните рейтинги, поддържани от агенции Moody's, S&P Global Ratings и Fitch, с които е в договорни отношения, и от Scope Ratings, които предоставят непоискан държавен кредитен рейтинг.

Рейтингови агенции	Рейтинг	Перспектива	Дата	Действие
S&P Global Ratings	BBB	положителна	24.11.2023 г.	повишена перспектива
Fitch	BBB	положителна	27.10.2023 г.	потвърден
Scope Ratings	BBB+	положителна	21.07.2023 г.	потвърден
Moody's	Baa1	стабилна	3.02.2023 г.	потвърден

Информацията е достъпна на следният адрес – <http://www.minfin.bg/bg/page/69>.

Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможни, евентуални, негативни промени в лихвените нива, установени от финансовите институции в Република България.

От 01.02.2005 г. съгласно Решение на Управителния съвет на БНБ размерът на ОЛП е равен на средната аритметична величина от стойностите на индекса ЛЕОНИА (LEONIA: LEV OverNight Index Average, справочен индекс на сключените и изпълнени сделки с овърнайт депозити в български левове) за работните дни на предходния календарен месец (базисен период). Данните за ОЛП за 2023 г. по месеци са представени в следната таблица:

месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
ОЛП, %	1,42	1,82	2,17	2,47	2,77	2,96	3,12	3,29	3,53	3,64	3,79	3,8

**Източник: БНБ*

Дружеството не може да влияе върху действието на този риск.

Повече информация за лихвените проценти в страната е достъпна на www.bnb.bg.

ОЛП се прилага ограничено на банковия пазар у нас и засяга някои левови кредити, повечето банки използват данни от "Лихвената статистика" на БНБ при определяне на своите референтни лихвени проценти, които са част от цялостната цена на даден заем или кредит.

С увеличаването на ОЛП нараства и законната лихва за забава, която е 10 на сто плюс стойността на индикатора. Увеличаването на ОЛП идва на фона на повишените лихвени нива от Европейската централна банка, които също оказват своето влияние и върху паричния пазар у нас.

Инфлационен риск

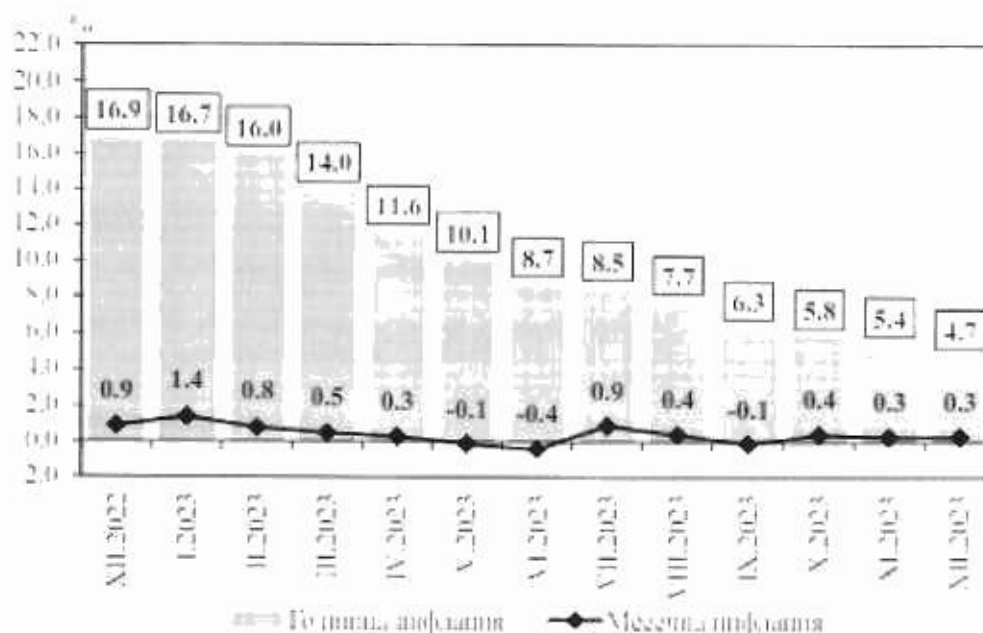
Инфлационният риск представлява всеобщо повишаване на цените, при което парите се обезценят и съществува вероятност от понасяне на загуба от домакинствата и фирмите.

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $(t - 1)$. Източникът на данни за конструирането и изчисляването на ИПЦ е месечното статистическо наблюдение на потребителските цени. ИПЦ се измерва в %.

През декември 2023 г. **месечната инфлация** е 0.3%, а **годишната инфлация** за декември 2023 г. спрямо декември 2022 г. е 4.7%.

Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2023 г. спрямо периода януари - декември 2022 г. е 9.5%.

Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

Дружеството не може да влияе върху действието на този риск.
Повече информация за инфлацията в страната е достъпна на www.nsi.bg.

Политически риск

Политическият риск е свързан със стабилността на правителството на страната и с евентуални промени в неблагоприятна посока на водената от него дългосрочна външна и вътрешна икономическа политика, които биха могли да повлияят негативно върху инвестиционната среда.

Нестабилност продължава да създава липсата на конкретно приложение на мерките, които ще доведат до справяне на правителството с основните изисквания на Европейския съюз относно прозрачност при разходването на публични средства, борбата с корупцията, независимостта и ефективността на съдебната система. Неспазването на поставените от ЕС изисквания би могло да доведе до задействане на предпазни клаузи и последващо отклоняване и/или намаляване на средствата от Евро фондовете.

Дружеството не може да влияе или да управлява този риск.

Други фактори, които също влияят на този риск, са евентуалните законодателни промени и в частност тези, които касаят стопанския и инвестиционния климат в страната.

Валутен риск

Експозицията към валутния риск представлява зависимостта и ефектите от изменението на валутните курсове. Валутният риск ще има влияние върху компании, плащанията на които се извършват във валута, различна от лева и евро. Систематичният валутен риск е вероятността от евентуална промяна на валутния режим на страната (валутен борд), което би довело или до обезценяване на лева или до поскъпване на лева спрямо чуждестранните валути.

Валутният риск ще има влияния върху компании, имащи пазарни дялове, плащанията на които се извършват във валута, различна от лева и еврото. Тъй като съгласно действащото законодателство в страната българският лев е фиксиран към еврото в съотношение EUR 1 = BGN 1.95583, а Българска народна банка е длъжна да поддържа ниво на българските левове в обръщение, равно на валутните резерви на банката, рискът от обезценяване на лева спрямо е

европейската валута е минимален и се състои във евентуално предсрочно премахване на валутния борд в страната.

Валутен риск би бил налице по отношение на СПЕКТЪР АД при сключване на договори, плащанията по които се извършват във валути, различни от лева и еврото. За момента влиянието на този вид риск върху дейността на Спектър АД е нищожно.

НЕСИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Секторен риск

СПЕКТЪР АД е зависим най-вече от общите тенденции в сектора на полиграфията, маркетинга и рекламата. Тъй като размера на инвестициите в маркетинг зависят от размера и разпределението във времето на паричните потоци на самия клиент и цялостната конюнктура на сектора, в който оперира рекламодателя, СПЕКТЪР АД е пряко зависим от цикличността на икономиката. Забавянето в ръстовете на българската икономика, съответно намаляването на разходите за реклама и печат могат да имат съществено негативно влияние върху приходите и печалбата на компанията.

Риск от навлизане на нови технологии

СПЕКТЪР разполага с ново и модерно технологично оборудване, което осигурява възможността производството да е в синхрон с тенденциите на развитие на технологичните процеси и дава възможност на клиентите си да реализират продукция с много високо качество. На практика, в това отношение кръгът от конкуренти на СПЕКТЪР АД на територията на страната, които разполагат с техническа и технологична възможност да произвеждат печатни продукти с такова качество е ограничен.

Практиката показва, че по-съществена промяна в използваните технологии в този сектор настъпва за не по-малко от 5 години, като по-старите технологии не биват цялостно изместени от новите. Това дава възможност за поэтапно интегриране на нови технологии, когато такива се появят.

Печатниците в световен мащаб са под натиска на интернет в последните години. Бъдещето на отрасъла е във възможността за разработване на нови услуги и развитие на бизнеса, но това изисква коренно преосмисляне на нещата, които един доставчик на печатни услуги може да предложи. Печатните услуги са под силен натиск на многоканалната комуникация, а печатниците, в т. ч. и СПЕКТЪР АД все още не са готови за продажби онлайн.

Рискове, свързани с персонала

Зает персонал в дружеството за периода 2021 - 2023г.

период	среден списъчен брой работници и служители*	брой ръководни служители**
2021г.	98	4
2022г.	96	4
2023г.	98	4

*Забележки: * изчислен на база средномесечен списъчен брой на персонала от присъствена книга (форма № 76) на дружеството; ** "брой заети лица" под код „I“ от НКПД - „Законодатели, висши служители и ръководители“*

Работниците и служителите на СПЕКТЪР АД имат важно значение с оглед спецификите на различните видове машини и технологии и прецизността, необходими за качественото реализиране на продуктите и услугите, предлагани на пазара. Рисковете, свързани с персонала могат да се разделят на 2 основни категории:

А Качество на персонала

Дружеството трябва да разполага с квалифицирани работници и служители във всяка една сфера, които да обезпечат качествено предлагане на продуктите и услугите на крайни клиенти. Наличието на добри, квалифицирани и обучени специалисти е важно предвид обстоятелството, че Спектър се стреми да реализира и предлага продукция с много високо качество, в т.ч. преобладаващо на външния пазар.

А. Текучество на персонала

Периодичното напускане на важни (ключови) работници и служители, на които трудно може да се намерят заместници би имало негативно отражение върху производствената дейност на дружеството.

С оглед превенция на 2-те категории рискове, свързани с персонала СПЕКТЪР АД се стреми да привлича и задържа най-подходящите работници и служители по отношение на притежаваните от тях умения и потенциал за дългосрочно развитие, както и да осигури ясна система за повишения, пряко свързана с професионалното представяне на съответния работник или служител.

Рискове, свързани с безопасността на труда и аварии

Тъй като в производствения процес на СПЕКТЪР АД се борави с машини и с токсични продукти, съществува риск от вреди, нанесени в следствие на аварии или производствени инциденти. СПЕКТЪР АД спазва всички регулации свързани с безопасността на труда в офсетовия печат и в рекламната дейност. Дружеството няма история на по-значителни инциденти или аварии от началото на дейността си.

Дружеството има застраховка "имущество" на всички свои машини, както и застраховка „трудова злополука“ на персонала.

Зависимост от клиенти, доставчици или кредитори

По отношение на СПЕКТЪР АД е налице зависимост от плащанията от страна на клиенти, от които зависи своевременното заплащане на задълженията на дружеството към основните доставчици. По отношение на доставчиците си, Спектър е постигнало диверсификация на доставките, предвид факта че средата е доста конкурентна. В този смисъл Спектър не е зависим от конкретен доставчик. Дружеството не е зависимо от един или няколко конкретни клиента, които да формират по-голям оборот.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се състои във вероятността СПЕКТЪР АД да не е в състояние да изплаща текущите си задължения. Ликвиден риск може да възникне при забавени плащания от страна на клиенти, забавено възстановяване на ДДС. Компанията се стреми да осигури ликвидност и да посреща оборотните си нужди основно чрез вътрешно генерирани парични потоци и договори за отсрочено плащане към доставчици. Предвид показателите за ликвидност, посочени по-горе, за момента дружеството не е застрашено от ликвиден риск.

V. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Към момента на съставяне на настоящия доклад за дейността през 2023 г., не са налице други събития, възникнали след датата на годишното приключване, които да изискват корекция на финансовите отчети.

VI. НАСТОЯЩИ ТЕНДЕНЦИИ И ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Съгласно годишния финансов отчет на СПЕКТЪР АД към 31.12.2023 г., реализираните

нетни приходи от продажби на дружеството са в размер на 11 926 хил.лв., което представлява повишение от 8,49 % спрямо нетните приходи от продажби за 2022г.

Финансовият резултат на СПЕКТЪР АД след данъчно облагане към 31.12.2023 г. е печалба в размер на 472 хил. лв. Финансовият резултат също нараства в сравнение с предходната година, с 38%.

Рисковете пред Спектър АД са основно външни - като малка и отворена икономика България е зависима от развитието на големи европейски партньори като Германия и Франция.

След слаб растеж през 2023 г. икономиката на ЕС навлезе в 2024 г. на по-слаба основа от очакваното. Зимната междинна прогноза на ЕК преразглежда растежа както в ЕС, така и в еврозоната, до 0,5% през 2023 г. от 0,6%, предвидени в есенната прогноза, и до 0,9% в ЕС (спрямо 1,3%) и 0,8% в еврозоната (спрямо 1,2%) през 2024 г. Запазва се очакването през 2025 г. икономиката да нарасне с 1,7% в ЕС и с 1,5% в еврозоната. Очаква се инфлацията да се забави по-рязко от очакваното през есента. В ЕС се предвижда хармонизираният индекс на потребителските цени да спадне от 6,3% през 2023 г. на 3,0% през 2024 г. и 2,5% през 2025 г. В еврозоната се очаква той да се забави от 5,4% през 2023 г. до 2,7% през 2024 г. и до 2,2% през 2025 г. Тази прогноза е съпътствана от несигурност на фона на продължителното геополитическо напрежение и риска от по-нататъшно разширяване на конфликта в Близкия изток.

На национално равнище рисковете за базовите прогнози за растеж и инфлация са свързани с потреблението, ръста на заплатите и маржовете на печалба, както и с това колко високи лихвени проценти остават за какъв период от време. Климатичните рискове и екстремните метеорологични явления също представляват заплахи.

Перспективите пред икономиката на България за 2024 г. ще продължат да зависят от тенденциите в еврозоната, както и ще изпитват влияния на специфични национални фактори. Най-вероятният сценарий за еврозоната е така нареченото „мекото кацане“ или намаляваща инфлация до 2,1% при слаб растеж от 0,5% за 2024 г. Очакванията за страната ни са растежът да достигне 2,2-2,3% при спадаща средна инфлация до 4,2%. В подкрепа на растежа ще бъде вътрешното търсене, докато нетният износ ще се отрази отрицателно. Вътрешното търсене се предвижда да бъде подкрепено от нарастване на частното потребление в условията на повишаващи се доходи от труд в реално изражение, растеж на инвестиционната активност, както и от по-високо правителствено потребление. На фона на устойчива безработица от 4,3%, вкл. към декември 2023 г., средната месечна работна заплата нарасна с 11,6% през четвъртото тримесечие на миналата година. Очаква се „успокоение“ на заплатите, чиито ръст надхвърляше този на инфлацията в последните години. Главните фактори, движещи заплатите нагоре, наред с инфлацията, са твърде затегнатият трудов пазар, характеризиращ се със слабо предлагане на квалифициран труд, държавната политика и процесът на догонване в рамките на ЕС. Ръстът на цените продължи да се забавя и през 2024 г. Така хармонизираната инфлация намаля до 4,0% и продължава да пада. От своя страна и базисната инфлация (без храни и горива) следваше същата тенденция, като достигна 4,7%.

Рискове за реализиране на по-нисък растеж спрямо заложения съществуват, предвид продължаващите глобални геополитически конфликти. В допълнение продължават да съществуват и значителни вътрешни рискове за по-бавно от заложеното в прогнозата изпълнение на инвестиционни проекти, финансирани както с национални средства, така и със средства от ЕС.

Критериите за конвергенция, на които трябва да отговаря дадена страна, за да се присъедини към еврозоната, включват стабилен обменен курс, постигане на целите по отношение на държавния дефицит и съотношението на държавния дълг и привеждане на националното законодателство в съответствие с правото на ЕС. Следващият доклад на ЕЦБ за България, който ще определи дали е готова да се присъедини, се очаква преди лятото,

Инфлацията остава проблем. За да се присъедини, България се нуждае средна инфлация не повече от 1,5 пр.п. над равнището на трите „най-добре представящи се“ страни от ЕС – неясна категория, която създава сива зона за точния размер на необходимата инфлация. Единственото препятствие пред България е инфлационният критерий. България е в добра бюджетна позиция – ниски публични дългове, бюджетен дефицит под контрол. Текущата прогноза на страната за инфлация от 2,9% през 2025 г. предполага, че България може да се присъедини през 2026 г.

Традиционно, дружеството има по-добри очаквания за приходите от експорт, спрямо приходите от вътрешния пазар.

За момента дружеството не е ползвало дългови източници на финансиране на дейността си.

VII. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

През периода СПЕКТЪР АД не е извършвало научноизследователска и развойна дейност.

VIII. ИНФОРМАЦИЯТА ЗА БРОЯ И НОМИНАЛНАТА СТОЙНОСТ НА АКЦИИТЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Към 31.12.2023 г. регистрираният капитал на СПЕКТЪР АД е в размер на 2 296 233 лв., разпределен в 2 296 233 броя обикновени поименни акции с номинал 1 лев всяка.

IX. ИЗПОЛЗВАНИТЕ ОТ СПЕКТЪР АД ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

СПЕКТЪР АД използва стандартни банкови финансиране за оборотни и инвестиционни цели.

Извън гореописаното, дружеството не използва специални финансови инструменти при осъществяване на финансовата си политика, вкл. при хеджиране и управление на финансовия си риск.

IX. ОТГОВОРНОСТ НА РЪКОВОДСТВОТО

Съгласно закона органите на управление на предприятието отговарят за съставянето, своевременното изготвяне, съдържанието и публикуването на финансовите отчети и годишните доклади за дейността към тях.

Настоящият доклад за дейността е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл. 33 от Закона за счетоводството.

25.03.2024г.
гр. София

Стефан Монев

Добромир Петров

Цветан Радев

